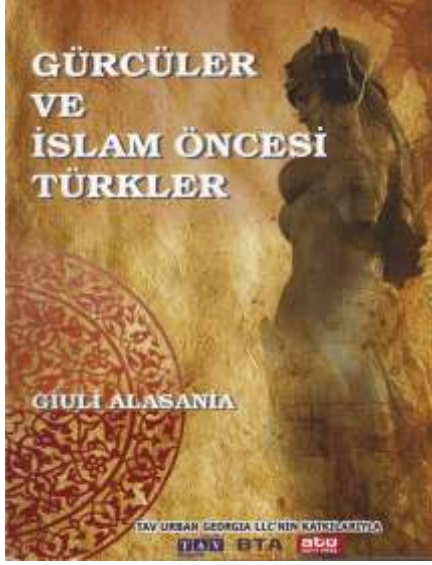

Giuli Alasania, **Gürcüler ve İslam Öncesi Türkler**, Çev. Nanuli Kaçarava- Karen Yayınları, Trabzon-2013

Turgay KABAK*

Karadeniz Teknik Üniversitesi Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü'nün Türk kültürünün temel kaynaklarının yayınlanması projesinin ilk eserlerinden birisi olan ve Gürcü Türkolog Prof. Dr. Giuli Alasania tarafından kaleme alınıp Prof. Dr. Nanuli Kaçarava tarafından Türkçeye tercüme edilen "Gürcüler ve İslam Öncesi Türkler" isimli çalışma, Gürcü tarihi ile İslamiyet öncesi dönem yani henüz Müslümanlığı kabul etmemiş olan Türklerin ilişkilerini monografik bir açıdan inceleyerek bu sahadaki büyük bir boşluğu kapatma iddiası ile ortaya çıkmaktadır. Türkler ile Gürcüler arasında Miladın ilk yıllarında ve öncesinde başlayan siyasi, sosyal ve askeri ilişkileri

bugüne kadar Gürcü kaynaklarının penceresinden bakarak inceleyen nitelikli eserler neredeyse yok denecek kadar azdır. Bunda hem Gürcüceyi hem Türkçeyi bilen insan sayısının neredeyse yok olması çok önemli bir etkidir. Ancak günümüzde Kafkasların büyük dünya devletleri arasındaki siyasi ve ekonomik rekabette ne kadar önemli bir coğrafya olduğu düşünülürse bu coğrafyanın en kadim milletlerinden birisi olan Türkologların bu sahaya yönelip gerekli bilimsel çalışmaları yaparak akademik camiaya sunması bir zarurettir. Elimizdeki eser bu açıdan bakıldığında önemli bir eksiği kapatma konusunda ilk adım olarak değerlendirilebilir.

"Gürcü Yazılı Kaynaklarında Bun Türkler" adlı bölümde Gürcü kroniklerinde ve diğer yazılı kaynaklarında Bun Türkler/Hunlar ile Gürcüler arasındaki ilk temaslar incelenmekte, kaynaklar arasında ihtilafı olan konular da tartışılarak sonuca ulaşılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca bu bölümde İskitler ve İskitlerin Türk olup olmadığı konusunda önemli bilgiler verilmekte; Gürcü kaynaklarının İskitleri Türk olarak kabul ettiği açık bir şekilde ifade edilmektedir.

* Uzman Turgay Kabak, Karadeniz Teknik Üniversitesi, turgaykabak@gmail.com

“Gürcülerin ve İslam Öncesi Türklerin İlişkiler Tarihinden” adlı bölümde Gürcü Kralı Vahtang Gorgasali ile Hunların ilişkilerinden Kartli Krallığı’nın ortaya çıkışına kadar olan dönemdeki siyasi, sosyal ve ekonomik ilişkilere değinilmektedir.

“Gürcistan, İmparator Heraklius ve Onun Taraftarı Olan Türkler” adlı bölümde Abhaz Krallığının kuruluşu esnasında Hazarların oynadığı siyasi rol irdelenmektedir.

“Tiflis Emirliğinin Kuruluş Tarihi” ve “Gürcülerin Bağımsızlık Mücadelesi ve Gürcistan’da VIII. Yüzyılın II. Yarısı Tarihi Olaylarında Hazarların Rolü” adlı bölümlerde VIII. yüzyıldaki Gürcülerin, Roma ve Araplarla olan ilişkilerinde Türklerin özellikle de Hazarların oynadığı rol üzerinde duruluyor.

“Gürcistan’da Kıpçaklar” adlı bölümde ise Gürcistan coğrafyasında Kıpçakların ortaya çıktığı dönem ve siyasi-sosyal hayata etkileri üzerinde durulmaktadır.

Bu eserde incelenen kaynaklar, Türklerin Anadolu ve Kafkas coğrafyasına hangi tarihlerde geldiği, Gürcüler, Roma, Bizans, Fars ve Araplarla hangi siyasi ve askeri ilişkileri kurduğu hakkında yeni bilgiler ortaya koymaktadır. Eserde verilen bilgilerle Türklerin Anadolu ve Kafkaslara zannedildiği gibi 1070’de gelmediği daha Hun > Hun > Proto Türkler döneminde bölge ile ilgilenmeye başlayıp bölgenin askeri ve siyasi ilişkilerinde önemli bir rol oynadıkları açıkça görülmektedir. Ayrıca kitapta Türklerin İslamiyet ile tanışma dönemlerinde Araplar ile yapılan savaşlar ve kurulan ilişkiler konusunda da bilgiler mevcuttur. Bu bilgiler Türklerin İslamiyeti hangi şartlar altında kabul ettikleri konusunda önemli ipuçları sunmaktadır.

Eser, Gürcü kaynaklarının incelenmesinin Türkoloji çalışmaları açısından ne kadar önemli olduğunu ortaya koyması bakımından kıymetli bir çalışmadır. Bu açıdan çalışma Kafkasya sahası Türk kültürü araştırmalarında temel bir başvuru kaynağı olacaktır.

“Gürcüler ve İslam Öncesi Türkler” kitabının Türkçeye çevrilmesinde ve yayınlanmasında büyük emek sarf eden Karadeniz Teknik Üniversitesi Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Kemal Üçüncü’ye teşekkür eder, değerli çalışmalarına devam etmesini dileriz.